

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

Karácsonyi bátorság és öröm

Csodálatos színek ragyognak karácsony ünnepe, alakjai s eseményei körül. A földi színek szegényesek ezekhez képest. Megkapóan meleg, buzdító, mennyei fények, gazdagok, mint maga a kegyelem tündökölnek, hogy felfigyeljen az ember a világ sötétéből. A szeretet napja a karácsony. Ez magyarázza ennek az ünnepnek szokatlan színét, melegét, megkapó közelségét a magános emberhez és a családhoz egyaránt. A mennyei szeretet tüze izzik a csillagban, ragyog a boldog anya arcán, a pásztorok és napkeleti böles királyok alakját körülfonja. S a Gyermek, a betlehemi Gyermek a szeretet középpontjában, a kedves karácsonyi színek hódolata körülötte. Milyen szent, mennyire szelíd kép! A szeretet színei pompáznak, beszélnek, buzdítanak, figyelmeztetnek, intenek. Csodálatos színek, mivel a csoda színei, mennyieiek, ezért ragadnak meg bennünket. Ismétlem: a szeretet ünnepe, kezdettől tudjuk. Viszont ezen túl karácsonyban bátorság és öröm száll alá a mennyből a földre. Karácsonyi bátorság és öröm Istentől az ember számára, hogy a szeretet szorosabb és a kegyelem bővülködőbb formát öltjön. Hogy így tanítson meg az Evangéliumból a karácsonyi bátorságra s öröme.

I.

Ismerjük az Evangéliumból, hogy karácsony éjtszakáján az angyal a pásztorokat félelmükből felszabadította. A bátoritás így hangzott akkor: „Ne féljete!” A szegény, kicsiny, bártortalan csoport hallotta legelőször, hogy karácsonyban Isten bátorságot adott az övéi számára. Kétségtelen, ez az angyali parancs erőt, nyugalmat, hősies bizakodást hozott a rettegő s gyenge embereknek. Mások lettek, mint akik voltak. Az angyali felhívás véget vetett bizonytalanságuknak, lezárta az aggodás értelmetlen és méltatlan korát. Egyszerre megértették, hogy a szeretet felszabadító üzenete Istentől erre a világra ezzel kezdődik: „Ne féljete!” Ezután hallják, hallhatják meg, hogy mi történt. Ezután indulnak el tisztességet tenni s hódoló hittel látják

a jászolban az Ember Fiát. Mint más emberek, mint bátrak, bizakodók az isteni ígérethez: karácsony első tanúi.

Azóta, hogy karácsonyban a pásztorok bátorságra felhívást hallottak az angyal ajkáról, mindig szól ez a parancs és Isten jóságából ez az áldás kész minden engedelmes gyermeke s az egész Anyaszentegyháza részére. A küzdő Egyház hallja. A győzelem reménye felé ezzel tekint. Bátorsággal járja a történelem útját. Áldozatait, szenvedéseit, munkáját ezzel kezdi s ezzel végzi. A keresztyén bátorság karácsonyban beteljesül: nem félhetünk, mivel Isten velünk van. Az egyes hívó s az Anyaszentegyház a pásztorok példáját követi, hogy az életben helyt állhasson.

Különösen most, a második háborús magyar karácsony idején szükséges ez a mennyei bátoritás és bátorság. Hazánktól távol, határainkon belül minden léleknek mondja az angyal az Evangélium felhívását: „Ne féljete!” Az angyali parancs biztosíték, hogy a megőrző s üdvözítő kegyelem valóság. Ismét újabb bizonyíték, hogy a különféle anyagi gondok, a kísértések, a félelmek, az elmúlás, a szükség és a szomorúság nem félemlítheti meg az embert, hogyha karácsonyban hallja s érti a neki szóló, bátorságra buzdítást. Karácsonyi bátorságban nyugodtan tekintjük a háborút, a jövőt, Anyaszentegyházunk és nemzetünk sorsát, mert az angyal közvetíti a mostani karácsonyban is felénk az igazi, boldog, mentő bátorságot. Hogyha Isten szerint ünnepelünk, ez a bátorság a miénk és mi meg Istené maradunk.

II.

Karácsony második tanítása ugyanebből a forrásból, amint Lukácsnál olvassuk: az ünneplő, hódoló szív örvendez. A karácsonyi öröm a bátorság előzménye. Azért örvendenek a betlehemi pásztorok, mivel az angyal közli velük az örömhírt, hogy hallhatják és tisztelhetik Isten tettét. Az egyszerű emberek számára szokatlan előkelő a híradás. Örven-

deznek, hogy imádhadják Jézus Krisztust. A legmagasabb öröm részesei, amikor megszólal az angyal, amikor sietnek a cél felé s amikor megpillantják Jézus Krisztust. Ők az elsők, akik örülnek karácsonyban Jézus láttán. S örömük az a bizonyos „örök öröm”, amely a földről a mennybe ér és az Isten elé vezeti azokat, akik megtartják és akiket megtart.

A karácsonyi öröm a pásztorok és velük együtt mindenki részére, hogy Isten népéhez elérkezett a Messiás. Egyszerre feltárult a jövő, hogy a halál és a kárhozal erejét veszítette, mivel Jézus Krisztus győzedelmes. A szegénység nyomasztó gondjai, aggodalmaskodása tovatűnt, hiszen öröm, örökké tartó öröm szállt le a földre. Ez az örökké tartó öröm, hogy tudják az örömmüzenetet, elindulhatnak a Megváltó elé és a kegyelem útján járnak, amely feltárult előttük.

A karácsonyi öröm egyik jellemzője, hogy örökké tart. Örökké tartó öröm, hogy Jézus Krisztus megszületett és valóra vált Isten terve. Ez az öröm nem változik meg különféle műveltségek, népek között. Mindig ugyanaz, mindig tökéletesen változatlan és üdvösséget mutató. De ugyanakkor az emberi közösség számára hirdett. „Az egész nép öröme”: a karácsonyi öröm. A kegyelem kiváltsága, hogy előbb az egyszerű, szegény pásztorok tudnak róla s imádják Jézus Krisztust. De ők továbbadják ezt a kegyelmi tényről szóló s alapvető evangéliumi valóságot: megszületett a Messiás minden hívő öröme s javára.

A számos szomorúság idején részünkre, a háborúban élő magyarság és református Anyaszentegyház részére ugyanúgy hangzik az örömmüzenet: a tökéletes, az emberi mértéket, kívánságot felülmúló örömről. Isten tervezte, Isten adta, hirdette, hogy halljuk, értsük, befogadjuk és megváltozzék az életünk. A szomorúság és a félelem elleni valóság. Az aggodás ideje s a készülés alkalma lejárt, a karácsonyi öröm mennyei üzenete zeng és új korszakot nyit meg a történelemben és ezen felül: az Isten országát.

III.

A csodálatos karácsonyi színek, az ünnep megragadó ténye tehát a mennyei élet bátorságát és örömet tükrözi. Melyik van meg bennünk? Melyik él a gyülekezeteinkben? Tudunk-e karácsony szerint felemelkedni a földről és Isten vezetésére bízni magunkat, mint a pásztorok? Tudunk azzal az áldott örömmel engedelmessé válni Istennek, ahogy karácsonyban látjuk a karácsonyi esemény embereit? Kérjük-e ezt a bátorító s örvendeztető kegyelmet, amely bennünk és körülöttünk alakítja a világot Isten akaratához? Ebben a háborúban, amely a második magyar háborús karácsonyt hozta el immár reánk, növekedett-e bátorságunk és örömünk, vagy pedig a félelmek és a szomorúság zsákmánya életünk? Végül: nemzetünk, a próbák és áldozatok népe, az Evangélium értelmében várja s ünnepli-e a karácsonyt? Ezek a kérdések, amelyek szívünkig érnek. Ezekre kell igazán felelnünk magunk és Isten előtt.

Áldott ünneplés, hogyha válaszunk az Igét igenli. Áldás, hogyha növekvő bennünk, gyülekezeteinkben és nemzetünkben a karácsony bátorsága s öröme. Az új és igaz élet jele, hogyha a bizonyosá-

gink bátrak és örvendeztetők, midőn az ünnep középpontjában Jézus Krisztus, Urunk és Megtartónk van. Nem a kornak, hanem Istennek a parancsa, hogy tőle vegyünk bátorságot és örömet. Ekkor a bűnbánó, Isten után vágyakozó, Igéjét figyelő, hívő ember és a közösség a karácsonyi bátorság és öröm ünnepi népe. A kegyelem így irányítja életünket Jézus Krisztus elé, hogy az új élet bátorsága s öröme hatalmasodjék el rajtunk és bennünk. Mi pedig állandóan halljuk Isten üzenetét, bátran, örvendezően követjük az új életre vezérő parancsait!

Naranesik Imre.

KARÁCSONYI ÉNEKEK

Ésaiás : 11.

Isai törzséből kisarjadt vesszőszál,
lombos vesszőszálnak fakadó virága ;
mennyei szép virág áldozat-illata :
Óh, Krisztus ! — bűnösök gyógyító balzsama.

Óh Krisztus ! ki jöttél a magas mennyekből.
A magas mennyekből, égi Atyád mellől ;
A betelt időben aki megszülettél,
Légy áldott, hogy nekünk szabadítónk lettél.

Sötét éjszakából hajnali fény támad.
Krisztus ! Te vagy fény a sötét világnak.
Kezdedben lobog az igazság szent lángja
Lesugárzik hozzánk égi ragyogása.

Szavadra kibékül a farkas és bárány.
Akaratod győz a hullám háborgásán.
Bizton jársz örvénylő gyűlölség-tengeren.
Óh, Te békességes, szelíd fejedelem !

Jöjj el Uram Jézus ! Vár a szívünk Téged !
Híntsd el köztünk újra a Te békességed !
Vedd át uralmat a vérző világon,
Hadd legyen a földön igazi karácsony !

*

Lukács 2 : 8—15.

LXXX. szoltár (Hallgass meg Izrael pásztorai . . .) dallamára.

Körülöttünk sötét éjszaka.
De zendül az angyalok kara :
Legyen Istennek dicsőség !
Örüljön ma a föld, s az ég !
Isten fia földre szállott
Megváltani a világot.

Induljatok bőlesek, pásztorok,
Merre a fényes csillag ragyog.
Induljatok Betlehembe,
Boruljatok le előtte.
Aki magát odaszánta
Váltságnak e bús világra ! —

Megyek én is, édes Jézusom !
De nincs nekem fénylő aranyom.
Nincsen semmim, csak a szívem ;
Bűnös szívem Hozzád viszem.
Fogadd el azt áldott gyermek,
Fogadd el azt lakóhelynek !

Jászolhölösöd elé borulok.
Bűneimre sirva gondolok.
Tekints rám, Te Sűgárfényes !
Bűnöm akkor fehérré lesz.
Erős leszek, vidám, bátor.
Nem félek már a haláltól !

(Nyíregyháza, 1942.)

VAJAS KLÁRA.

KARÁCSONY

Diákkoromban a vakáció idején szerettem bolyongani hazánk különböző részein.

Egyszer Kiskörösön jártam. Az egyik utcában fölkerestem egy egyszerű, alacsony házacskát. Egyik szobájában senki nem lakik. Csupán egy asztal van benne, rajta egy könyv, melybe a látogatók beírják nevüket. A fehér falak körös-körül tele vannak aggalva babérkoszorúkkal. Az utcáról a ház végén egyszerű emléktáblán e szavak olvashatók: Itt született Petőfi 1822 december 31.

Az 1823. új évre virradó éjszakán itt született a legnagyobb magyar lírai költő. Ebben a csepp kis házban.

Akkor megragadott a nagy ellentét...

Azán évek múlva olvastam, hogy Szászországban, Eisleben városában van a piacléren egy régi vendéglő. Nem nyugodtam, amíg egyszer ebbe is be nem léphettem. Századokkal ezelőtt valami dolga akadt itt egy szegény bányásznak s magával vitte feleségét is. Ekkor történt, hogy a nép vásári zaja és a zsúfolt koresma lármája közepette abban a házban a bányász feleségének fia született. Az a fiú, aki a modern Európának megalapítója lett, a reformáció nagy hőse: Luther Márton.

Olyan sivár földön s olyan kicsi magocskából ily hatalmas fölgy.

Ez a tény még inkább megragadta lelkemet.

De amikor eljő a karácsony s elolvasom a róla szóló tudósításokat és előttem áll Bellehem s a vendéglőadó istállója és látom a jászolban azt a kisgyermeket, akinek születésére ma, századok múltán is megkondul a földön minden harang, és megszólal minden orgona és megmozdul még a legkeményebb szív is: akkor elfeledek minden nemzeti és felekezeti nagyságot és csak egyet látok nagyra — az Isten szeretetét!

„Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az Ő megszületett Fiát adta, hogy valaki hiszen Ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”

Nem okoskodom, nem tudálékoskodom. Minden élet támadását mélyeséges titok fedi. S ha minden újszülött kisgyermek világra jövétele bizonyos tekintetben rejtély még a legtudósabb jó előtt is: vajjon nem hiábavaló dolog-e feszegetni a karácsonyi titkot? Ami végtelen, az soha nem fér a véges értelembé. Nem is annak való. Nem nehéz problémát akart adni Isten karácsonyi ajándékul, hanem örömet. Nem rejtélyt, hogy törjük rajta fejünket, hanem örömet, hogy betöltse vele szívünket.

De nem is játékot, nem Jézus-mesét, hanem valóságos, igaz, mély örömet.

Nem érzéki élvezeteket, hanem örömet. Az élvezetek árja nagyon kiszélesedett manapság, de így aztán el is sekélyesedett. Elhagyta rendes, otthoni medrét s széjjelömlött koresmákba, kávéházakba, különféle mulatóhelyekre. A karácsonyi üzenet azért ismét vissza akarja adni a tiszta örömet.

Egy kisgyermek született akkor. Ez öröm még a szegény hajlékában is. De az az Egyetlen nem csupán egy családnak, hanem a világnak öröme született. A zsidó népnek Messiásul, a világnak Údözítőül. Mert Isten Fia volt. Jere és lásd meg.

*

Odakinn a szél hordja az avart. Ilyenkor mindenki behűződik. A természetben most nem lehet gyönyörködni. A madár nem énekel. A patak csobogása nem hallatszik. A virág nem illatozik. Mindent elnémított s eltakart a tél. Odakünn semmi élet. Unalmas egyhangúság mindenütt. Ilyenkor behűződünk. Szív a szívhez közelebb jut. Ilyenkor befelé tekintünk. A lelkiekbe, a láthatatlanokba...

Nagyon hideg van. Nagyon sötét van. Még a szél is szeretne bejönni. Meg is próbálja, hol a kéményen, hol a kulcslyukon. De nem sikerül neki. Azért hát dühében megrázza az ajtót, meg az ablakot, hogy csak úgy remeg belé a ház.

Olyan jó elüldögelni benn a meleg szobában, beszélgetve, olvasgatva.

De hát akinek nincs ilyen meleg szobája, otthona?

A járdán három kisgyermek tapossa a frissen hullott havat. Egyik kezükkel egymást fogják, a másikkal rongyaikat szorongatják magukon, mert a kegyetlen szél még azokat is le akarja tépni róluk. Még a villanylámpák is mintha megszánnák őket. Magas oszlopaikról letekinenek a mellettük elhaladó gyermekekre. Fényüket rájuk szórják egy pillanatra, de melegen — azt nem tudnak adni. Ragyogni tudnak, de melegíteni nem.

Az apróságok egy fényes bolt karácsonyi kirakata elé érnek.

— Né! Milyen szép!... — kiáltja önfelédten a legnagyobb. Úgy nyolcéves lehet.

Odaállnak mind a hárman. A legkisebbet, a fiúcskát közből fogják.

Úgy el-elnézelődnek. Úgy elfelednek mindent.

— Jaj de szép karácsonyja! — jegyzi meg a kisebbik leányka. — Még soh'se láttam ilyet!... Mennyi aranyos dió!... Milyen szép ott az a kis ezüst csengő... Ott meg kis öntözőkanna lóg... Itt egy trombita... Ni-ni! Milyen szurtos kis kéményseprő! Szegénykének a nyakára kötötték az aranyos zsinórt...

— De nézzétek csak — szól bele a legnagyobb — ott a karácsonyfa alatt! Ott van Bellehem... Az a legszebb!... Az a kicsi istálló... Ott áll József... Ott fekszik Mária, előtte a jászol, benne a kis Jézus... Hogy nézik még a tevék, meg a lovak is... A pásztorok éppen most értek oda... Óh!... be' szép!...

— Óh! be' szép... lágyan visszhangzik a kisebbik leány ajkán is.

De a fiúcska csak némán áll közöttük.

A kisleányok most egyszerre egészen hozzáhűződnak. Átkarolják. Örömtől kipirult arcukat az ő hideg arcához szorítják. S a fiúcska ajkairól is elszállnak halkan ezek a szavak:

— Óh! be' szép...

A fiúcska vak volt.

Nagyon sokan járnak közöttünk ilyenek. Nem látnak a betlehemi csodából semmit. Nekik a karácsony nem mond semmit, hiába érik meg egyiket a másik után. A lelki vakok ezek. Testvéreink ők is. De nekik hiába szól a legragyogóbb nyelven.

Karoljuk át az ilyeneket szeretetünkkel, csendesen, szólanul. És amit vakságuk miatt most még nem látnak — a betlehemi titkot — megérik majd szívükkel.

Takaró Géza.

Az Ige és a „korszellem” szolgálata

Hogyan viszonylik a kettő egymáshoz? Hogyan lehetek eleget mindkettőnek? Hogyan hirdessem az Igét úgy, hogy közben maradisággal vagy éppen elmaradottsággal ne veszélyeztessem Istentől rendelt egyetlen hivatásom: Igeszolgálatom eredményességét? Viszont hogyan maradjak természet szerint a magam korának gyermeke úgy, hogy közben az Ige hasogatása kárt ne szenvedjen? Mindezek olyan kérdések, melyekkel a ma lelkipásztora unos-untalan találkozik, mert manapság úgy látszik, hogy a divatosnak feltűnő „korszellem”, a „koreszme” sokkal átütőbb erejű, elementárisabb érdekeket érint, lévén a propaganda eszközei is sokkal raffináltabbak, sem mint a mult bármely korszak fordulóján. Régen egy koreszme kénytelen volt megelégedni azzal, hogy előbb jó pár évtizedig csak a királyok udvarában vagy a felsőbb tizezrek körében próbálkozzon érvényre jutni, és mire a széles rétegekben átvette az uralmat, már jól átgondolt rendszerként, teljes fegyverzetben lépett a porondra. Ma pedig a lelkipásztor is, mint a maga korának gyermeke, sokkal inkább a korszellem, az új ideák pergőtüzében áll, semmint azok hatása alól egykönnyen kivonhatná magát, következésképp léptenyomon eléje mered a kérdés: hivatástudatában hogyan kell és lehet hirdetni az Igét — ma?

Ha az elején kezdjük: nem feledhető, hogy a hic et nunc kérdése mindig megfejtésre váró probléma volt az Ige szolgálatában. Így nálunk kezdetben a reformáció századában még Magyar István vagy Bornemissza Péter meg is tudták oldani a kérdést úgy, hogy az időfeletti Ige fátylyját magasan tartották; később azonban, az ortodoxia századában már bonyolódott a probléma, mert az Igének mechanikus hatást tulajdonítottak, az adott helyzetre, a „koreszmére” nem nagyon tekintettek, hanem általánossá, a valóságtól elszakadtá vált az Ige szolgálata. Majd a racionalizmus világa, nálunk a II. József toleranciája iránti túlaradó hálaadástól is motiválva, szinte maradéktalanul a „korszellem” hatása alá vetette a lelkipásztorokat, úgyhogy többé nem a korszellem vált az Ige illusztrációjává, mint Magyariek idején, hanem az Igével igazolták a korszellemet. Ez a megoldás azután teljességgel a maga uralma alá igazta az Ige szolgálatát a liberalizmus felvirradásától kezdve, elannyira, hogy büszke uralkodó szemponttá lett örökösen az Ige aktualitását hajszolni, az örök Igét folytonosan a korszellem prokrusztesz-ágyába szorítani, miglen az egész ige-hirdetés nem állott egyébből, mint az időfeletti Ige igazságainak alkalmazásából az idői igazságokhoz, az Ige „alkalmazásából” a korszellemhez, a „tanulások” levonásából, vagyis a pillanatnyilag szőnyegen lévő „koreszmék” lehető teljes s ünnepélyes igazolásából! Így jutottunk odáig, hogy Kiss Áron a Geleji-kanonok fordítása közben, az egyházfegyelemre vonatkozó előírásokat ezzel a korszzerűen ön-elégült megjegyzéssel kíséri: „a humánus korszellem egészen eltörlé”, t. i. ezeket a szigorú előírásokat...

Óh! az a „korszellem” hányónkat megtevészt ma is! Pedig ezzel kapcsolatban nem kisebb dolog-

ról van szó, mint arról: Istennek Igéje betölti-e örökkévaló s időtlen szerepét a kezünk közt, vagy pedig a változó idők szekértolójává válik-e csupán? A megoldást újra csak a reformátori theológiában kell keresnünk. A lelkipásztor Verbi Divini Minister: az Ige szolgálója mindenestől fogva. Nem több s nem kevesebb. Következésképp csakis az Igét szolgálhatja. Isten a lelkipásztor nélkül is szólhatja s szólja is a maga Üdvözítő Igéjét; mégis hogy éppen a lelkipásztorokat kiválasztja különlegesen az Ige szolgálatára, ez az Ő külön kegyelmi ténye. Tehát az Ige nem a lelkipásztoré, nem rendelkezhetik azzal, az Ige felségét nem rendelheti alá a még oly felséges emberi tekintélynek vagy véleménynek sem, amint különben mindezt legutóbb Imre Lajos Ekleziásztikájában oly meggyőzően kifejtette. Bizonyos dolog, hogy az aktuális viszonyokat, azt a helyzetet, melyben a lelkek élnek, tekintetbe kell venni az Ige szolgálata közben és elvégre minden lelkész különben is a maga korának gyermeke, de mindezt nem ad felhatalmazást arra, hogy az Ige üzenetét a külső helyzethez alkalmazzuk. Ezzel az Ige örök igazságát, éppen üdvözítő tartalmát, hivatását s lényegét, magának Istennek akaratát tesszük semmivé, vagy legalább is megnehezítjük annak útját. Ha kiragadjuk az embert Istennel való kapcsolatából és folyton csak e múlt világgal való kapcsolatában szemléljük, a korszellemmel összefüggésben, akkor hogyan tudja meg, hogy mi az ő békességére való, s hogyan vigye véghez a maga üdvösségét? Az önmagát önmagában kereső ember a maga élete igazságát: bűnét s váltságát csakis Istennel kapcsolatban láthatja meg, de ha akármilyen tetszetős evangéliumi érvekkel teletűzdelve, mégis csak a maga múlt emberi igazságait prédikáljuk még mi is az embernek, akkor hogyan lássa meg az üdvösség útjának örök igazságát?

Mindez azután úgy viszonylik az éppen divatos korszellemhez, mint az immanencia a transcenden-
ciához, a forma a tartalomhoz, a kép a valósághoz. Vagyis semmiesetre sem nullifikálhatjuk az ajtókon zörgető koreszméket, mivel Isten egyetlen lelkipásztort vagy Igét sem akar ebből a világból kivonni, hanem ebben a világban megtartani, következésképp arra hivatunk, hogy a sohasem általános, hanem mindig egyetemes érvényű Igét, az öröktől fogva aktuális, mégis sohasem változó Igét éppen az adott korban hirdessük. Természetesen ez a kor, a korszellem állandó feszültségben van ezzel az Igével, mert Isten világa mindig más, több, mint az ember világa még oly ragyogó koreszméivel együtt is, azonban éppen abban van a lelkipásztori szolgálat, mint igeiszolgálat különleges célja, hivatása s tartalma, abban a küzdelemben nyeri megszentelődését, amellyel e feszültség, a bűn s kegyelem egymásrautaltságát ébren tartja és ezzel az embervilág örök üdvösségét szolgálja. Eladta a rábizott Igét, vagy véka alá rejti, aki húzódozik ettől a feszültségtől az Ige szolgálatában! Az Istentől rendelt cél érdekében, fel kell használnunk minden lehetőséget s eszközt, melyet Isten éppen az aktuális világban nyújt, de csak azért, hogy felmutassuk: Isten ma is megítéli ezt a világot s megkegyelmez annak a Krisztusban. A lelkipásztor, mint aki a legnyilvánosabb életet éli és a legszellemibb magaslatocon jár,

egyfelől leginkább ki van téve a korszellem ostromának, mert minden korszellem, akár pro, akár kontra, rá s szolgálatára, mint legnyomósabb érvre számít, másfelől örök feszültségben kell, hogy álljon minden emberi korszemmével, mert reá több bizott. Ebben összegezhető a lekipásztori szolgálatnak, mint igeszolgálatnak a legnehezebb, de egyben legdicsőségesebb része is, sőt az ember világának, a korszellemnek is éppen ezzel tesz hasznos szolgálatot, Isten nevének pedig egyedül így szerez dicsőséget. Ha minket is ide s tova hány a tanításnak akármilyen szele, akkor elvesztjük hitelünket, de a reánk bízott Ige hitelét is. Ha egyebet sem teszünk,

mint a mindenkori korszellem szája ize szerint szolgálunk, akkor haszontalan szolgálak vagyunk a világ érdekében is, még inkább Isten érdekében.

A mai korszellem, ha a jelek nem csálnak, nemzeti és szociális irányban orientálódik, de nemzetivé csak akkor válik a világ, ha előbb Istenben eggyé lesz s szociálissá úgy, hogy előbb megtanulja a Krisztus törvényét betölteni. Legyünk azért Isten gyermekei, hogy korunk gyermekei lehessünk, legyünk mindenkinek mindenné, hogy megtartsunk néme-lyeket: az evangéliumért, hogy részestárs legyünk abban (1. Kor. 9, 22—23).

(Tiszakürt.)

Dr. Tóth Dezső

A kollégiumi telepítés ismertetése

1938 tavaszán, amikor a 20 éves álbéke égboltján már kezdtek feltűnedezni az első viharfelhők és a légkör villamos feszültségének villódzásai, amikor érzékeny lelkek világosan felfogták a közelgő vészjeladásait, amikor kétségtelenné vált, hogy az elkerülhetetlen világmérfőzés a magyarság újabb erőpróbája is lesz, a történelmünk folyamán időről-időre megismétlődő élethalálharc kiújulásának küszöbén Kollégiumunk ifjúságának lelkéből felszakadt a sikoltó vészkiáltás: akié a föld, azé az ország.

Egy szörnyű kataklizma lázas víziójának viszályaképpen felvetődött előtte egy erős, felkészült, minden összeomlással szembenéző magyar nemzet képe, egy jól rendezett, egyetértő, egy célért küzdeni képes osztatlan nemzet álma, amelynek zöme, védereje a saját rögén ülő magyar parasztság, öntudatos nemzeti érzésével a magáiban a nemzetét is orosz-lánként védő, teherbíró kisbirtokosság. Az évszázadok kemény munkájával és töretlen földszerelmével művelt magyar barázda birtoklásába behocsátott, nagykorúsított magyar paraszt emberileg a legnagyobb, az egyedüli garancia azért, hogy bármit hozzon a jövő, ez a föld magyarnak marad. Az ő dicséretétől zengett a politikai aréna Trianon óta, de az ifjúság úgy érezte e percben, hogy történni mégis kevés, vagy semmi sem történt az érdekében. Kérülöttünk javában folyt kis- és nagyállamok átszerveződése a népi gondolat jegyében; hangzatos szövegekben és jóakarató kezdeményezésekben nálunk sem volt hiány, de a legfőbb mulasztás: a magyar föld korszerű birtoklásának kérdése még mindig csak az előkészítés stádiumában várta a megoldást, miközben ránszakadóban itt dühögött felettünk az újabb istenítélet.

Ez a mélyről támadt élmény a kollégiumi ifjúság telepítési mozgalomának forrása. Benne az ősi debreceni életstílus jelentkezik az ifjúság tüzes vérmérsékletének fellángolásában: megtartani magyarnak a magyar birtokállományt. Minden mást kivetni a túlterhelt életbárkából, csak egyért veritékezni, áldozni, küzdeni és szolgálni: hogy itt ez a föld magyar maradhasson, ez a lélek életében, műveltségében, hitében magyarnak örítessék meg.

Mit tett hát a kollégiumi ifjúság?

Megtalálta a korának megfelelő kifejezést nemes hagyományai számára. Főiskolánk diákserege min-

denkor nagyrészt a nép fiaiból rekrutálódott, és majdan foglalkozása körében is a népnek szolgált mint pap, tanító, jegyző, vagy saját földjén gazdálkodó művelt birtokos. Népével való közösségét mindenkor átérezte, ezért hivatásának tekintette: életét ezért a népért élni le, ennek körében hinteni szét az *Alma Mater* bőkezű támogatásával, külföldi tanulmányokat biztosító nevelő gondoskodásával szerzett szellemi kincseit.

A tüzöltő és rézmetsző diákok, a szabadságharc és világháború hősi diákjainak utódai megtalálták a számukra rendelt feladatot: erejükön felüli áldozattal beszédes példát tártak a nemzet elé, miként lehet és kell legalább az utolsó percben biztosítani a gyepüket, felvenni a harcot az egyke pusztító életrontása ellen, megerősíteni a nemzet települési határterületét minden éhes igény ellen, ráterelni a nemzet figyelmét jövőjének, fennmaradásának égető kérdéseire, s főleg azonnali tettekre ragadni tunyaságra, sültgalambvárasra mindig hajlandó fajunkat.

A mult gazdag legendáihoz újabb sorakozik: a szegény kollégiumi diák mindenkit megszégyenítő áldozattal, szűkös élelmének megcsonkításával, segélyeinek önkéntes megadóztatásával, legátumaiból levont, megnélkülözött fillérek felajánlásával hetek alatt megteremtette az anyagi lehetőséget az első példaadó telepítésre. 4000 P kamatmentes hosszúlejáratú kölcsönrel útnak indított egy tiszaháti népes családot a boldogulás útjára, hogy saját házzal, telekkel, gazdasági felszereléssel és állatokkal próbáljon szerencsét az árvuló dunántúli tájakon, s végezzen nemzeti hivatást.

Az áldozat nem volt hiábavaló. Híre egykettőre eljutott a legmagasabb helyre, s elnyerte a legfelső jóváhagyást. Népéért élő-haló Kormányzó urunk 10,000 pengős királyi adománya elkötelezte a kollégiumi ifjúságot, hogy a maga egyetlennek szánt telepítését ne tekintse elintézettnek, hanem tegyen kísérletet a társadalom megnyerésére, folytassa a megkezdett munkát. Így vált az eredetileg kollégiumi ifjúsági ügy országos kezdeményezés elindítójává.

A kollégiumi ifjúság kiküldöttei két éven át bejárták jóformán az akkori Magyarország összes református, s néhány másvallású iskoláját, mindegyütt elhintették a magot, s felrázták a lelkeket.

A tanulóifjúság mindenütt rendkívüli hajlamot mutatott a mozgalom céljainak önzetlen felkarolására. Sok leleményességgel különböző módokat eszeltek ki az anyagi eszközök előteremtésére. A mozgalom kezdettől fogva a teljes önkéntesség alapjára helyezkedett, mert a sokféle gyűjtéssel megterhelt társadalmat nem akarta egy újabb gyűjtési akcióval zaklatni. Az ifjúság úgy gondolta, hogy a célkitűzések megismertetése minden magyarul érző lelket magától is a mozgalom támogatására kényszerít, ezért mindenütt saját önkéntes adakozásával járt elől. Ezenkívül a nagykőrösi tanítóképző és a békéscsabai evangélikus gimnázium növendékei sorozatos előadásokat rendeztek a környéken, s így szereztek tekintélyes összeget a mozgalomnak. A nagykőrösiek itt, Debrecenben is megmutatták művészi készségeiket, alkalmat szerezvén a kollégiumi ifjúságnak is arra, hogy a debreceni közönség előtt ismertethesse elgondolásait. A Dóczy-leánygimnázium érettségizői lemondtak a számukra pedig oly kedves érettségi összkép elkészítéséről, hogy az így nélkülözhető pénzüikkel is támogassák a telepítést. A Dóczy-tanítónőképző növendékei pedig falujukban ismertették nyári szünet alatt a telepítés nagy fontosságát, s igen szép eredménnyel mozdították elő az ügy sikerét. A kollégiumi ifjúság sem maradt hátra, továbbra is meghozta a maga hozzájárulását, úgyhogy máig 10,770 P-vel a legnagyobb összeget adta a cél szolgálatára. Ezenfelül kísérletet tett arra is, hogy szabad szünetidejének felhasználásával testi munkával is támogassa a telepéseket. Együttal arra akart példát mutatni, hogyan lehetne a munkatábor gondolatát is a telepítési nemzeti céljainak szolgálatába állítani. 1939 nyarán 23 VII.-es gimnázistánk tanári vezetéssel három telepescsalád házáat tatarozta ki két és félheti munkával, az egyiket alapjaitól építette újra.

Mit tett a társadalom a telepítésért? Ha nem is következett be az a nagy várakozás, amivel a kollégiumi ifjúság munkához fogott, hogy az egész magyar társadalom összefog és mindenki elhozza a maga szíve szerinti szolgálatát, de a nehéz idők ellenére is egyesektől és közületektől igen tekintélyes hozzájárulások történtek. Nem sorolhatjuk fel az összes, sokszor megható lelkesedéssel hozott egyéni áldozatokat, egypár debreceni vonatkozásút mégis megemlítünk. Debrecen városa és a Nemzeti Bank debreceni fiókja egyenként 4000—4000 P-vel egy család kitelepítését tette lehetővé. A debreceni református tanítótestület 907.69 P-t fizetett be havi részletekben, a TÉBE debreceni csoportja 500 P-vel támogatta az ügyet a magánosok igen tekintélyes hozzájárulásai mellett. A társadalom megértésének legszebb jele az a kezdeményezés, amely egy budapesti katonatiszt és egy makói úrasszony lelkes, tőlünk függetlenül megindított munkájára havi 1—2—5—10 pengős befizetők gárdáját szervezte meg a mozgalom javára. Ma már ez alkotja a mozgalom legnagyobb állandó bevételeit. Eddig mintegy 130-an kapcsolódtak bele ilyenformán a cél szolgálatába, ma is havonta 76 befizető 250 P-t juttat a csekk-számlánkra. Legújabbban kaptuk a hírt, hogy egy lelkes szegedi orvos ezúton havi 104 P-t biztosított ismerősei körében kifejtett munkájával a mozgalomnak. Debrecenben mintegy 3—4 ilyen állandó befizetőnk van.

Mi az eddigi eredmény? Egyfelől igen csekély, másfelől mégis biztató. Kicsiség az előttünk álló hatalmas feladathoz képest, amely kb. évi 14 millióval volna megoldható. De mégis biztató, hogy teljesen önkéntes alapon, gyűjtés mellőzésével, sőt a kezdetben megindult propaganda fokozatos elhallgatása ellenére is máig 67,000 P gyűlt egybe. Kitelepült 23 család kb. 194 fővel. Már ott kint született 7 gyermek, elhaltak ketten, így a mai létszám 199. Egy kisebb falu ez már dunántúli viszonylatban, ha csepp is a tengerben. Minden családnak saját külön háza van, földet eddig 16 család kapott, mégpedig a mozgalom segítségével 122 holdat, a maguk erejéből 54 holdat. Biztosítva van még ez év folyamán a kisebb birtokok kiegészítésére további 55 hold.

Ennél az anyagilag megmérhető eredménynél sokkal fontosabb az ifjúság számára, hogy sikerült elterjeszteni a mozgalom alapelveit, illetékes tényezők figyelmét is ráirányítani ezekre a célkitűzésekre, legfőként pedig szinte az egész magyar ifjúságban megerősíteni a néppel való sorsközösség és a neki szolgálás hivatástudatát.

Mik a mozgalom legfőbb tanulságai?

Először is az, hogy a földbirtokrendezés időszzerű kérdése nem választható el a magyar célokat szolgáló kitelepítéstől a nemzet súlyos károsodása nélkül. Másodsor, hogy az így felfogott telepítés nem oldható meg egyszerűen a napipolitika eszközeivel a társadalom igen nagy mértékű megértő támogatása, áldozattól sem visszariadó együttműködése nélkül. A föld tulajdonának kérdése nem politikum, nem hatalmi kérdés, nem szociális kérdés, hanem a nemzet legnagyobb ügye, melynek helyes megoldásától függ megmaradásunk és jövőnk. Ezért ki kell emelni a viszályokat okozó politikai kérdések közül a nemzet egyetemes létérdekeinek magaslatára. Nem szabad úgy földbirtokpolitikát csinálni, hogy belőle a koldus magyar földművelőréteg kimaradjon. Magyar viszonyok között csak az a birtokrendezés szolgál nemzeti érdekeket, amely a földet a törpebirtokos és az egészen birtoktalan mezőgazdasági népesség arravaló derék tagjainak juttatja, s ezzel kiemelve őket sanyarú állapotukból a nemzet erőtartalekát tevő kisbirtokosság színvonalára. Csak így tudjuk megerősíteni a nemzetet újabb századok megpróbáltatásainak elhordozására. Egy anyagilag megalapozott, szellemerkölcsi javakban meggyarapodott magyar földművesréteg öntudatos hordozója lesz a magyar küldetésnek, s felveszi a versenyt minden más nemzetiséggel életrevalóság, szolgálni akarás és tudás dolgában.

A harmadik gondolat, ha nem akarjuk az eláruló magyar portákat idegeneknek kezére juttatni, tekintet nélkül a földbirtokrendezés alakulására, azonnal népes családokat kell átvenni a szapora lakosságú Tiszahátról a fogyatkozó dunántúli egykés községekbe. Itt van szükség kiváltképpen a társadalom segítségére, olyan hatalmas tőke összehozására, amelynek célszerű felhasználásával minden házat és ingatlant, amelyik magyar kézből eladásra kerül, meg lehetne szerezni derék magyar családok számára. Természetesen nem magukra hagyott, egyenként telepített családokkal érünk célt, azok elvesznének az idegen környezetben, hanem életerős csoportokat

Még a templomot is úgy kitakarították, hogy a padlója is olyan tiszta volt, mint a „gyűrőtábla“. Adakoztak a szeretetvendégségre, szépen felterítették az óvoda nagytermében, ahol az előadások voltak. A befejező vasárnapon volt éppen az adventi úrvacsoraosztás. Vidékről is voltak: Hajdúböszörményből, Nádudvarról, Püspökladányból stb. Az elsőtített utcákon is eljöttek és mindig zsúfolásig volt az előadóterem. Külön imaórák is voltak stb. A különös érdekességet, sőt értéket az jelentette, hogy ez a konferencia a különféle nemzetközi, felekezeti vagy éppen szektás irányzatokkal, vallásos mozgalmakkal szemben egyenesen a magyar református eklézsiának, gyülekezetnek az eszményét próbálta felmutatni. Az egyes előadásokkal azon ismertetőjegyeket akarta előhozni, amelyeknek jellemeznie kell a református egyházainkat. A magyar református férfi lelki struktúráját rajzolta meg Karácsony Sándor szinte utólrétegetlenül eleven és megkapó módon. A diakónia (a mai úgynevezett szociális munka) kötelességében benne van ugyan a közönséges alamizsnázkodás, de sokkal jobb munkára képzés, képesítés, termelési akciókba bevonás, munkaközvetítés, biztosítások stb. Ezeket Kovács József adta elő. Az ifjúság evangélizálását s a külmiszió alig-alig érintett kötelességét Erdey Mihály adta elő. Az egészen meggyöngült egyházfegyelem teljes érvénybehelyezését kívánta prédikációjában Acs Mihály. Az igazi református nőről beszéltek a leányoknak és asszonyoknak Danesházy Sándorné és Veronika diakonisszatestvér. — Czirják István sok és hosszú utazásaiból adott elő vallásos élményeket. — A Szentlélek kegyelmi ajándékaiból, karizmáiból a csodatevő és gyógyító erőkről tartott tapasztalati adatokkal támogatott előadást Szabó Gyula, hivatkozva az öskeresztyén gyakorlatra is. Ennek is meg kell lenni református egyházunkban. Az egységes és harmonikus hatású konferenciát Danesházy Sándor rendezte.

Megszűnik a „Vasárnap“ debreceni gyülekezeti lap. 30 évvel ezelőtt indult meg ez a lap, mint az ORLE néplapja. Első szerkesztője Uray Sándor debreceni lelkipásztor volt. A háború végéig előfizetőinek száma 12 ezerre emelkedett. A forradalmi idők alatt a lap rövid ideig szünetelt, majd a debreceni református egyház gyülekezeti lapja lett, melyet három éven át D. Dr. Révész Imre akkori debreceni Árpád-téri lelkipásztor szerkesztett s magas színvonalra emelt. Laptulajdonos volt a debreceni Templom-egyesület. Most a szép multra visszatérintő lap egyesül a *Református Jövő* országos jellegű, közkedvelt néplappal.

ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

Érmihályfalva ünnepe. Kedves, maradandó emlékü ünnepe keretében avatta fel november 8-án az ermihályfalvi nemes eklézsia rendb hozott és megújított templomát, mely alkalommal nőszövetségi körzeti konferenciát is rendezett a gyülekezet buzgó lelkipásztora. A délelőtti istentiszteleten az igehirdetéses szolgálatot a felkért szónok elmaradása folytán Székelyhídy Béla álmódi lelkipásztor, egyházmegyei lelkészegyesületi elnök végezte, buzdítván a híveket, hogy református anyaszentegyházunk, egyben magyar fajtánk élővízforrásait, csillagos templomát és felekezeti iskoláját ölelje körül féltő és alázatos szeretetével továbbra is.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

A tiszafüredi református Nőgyelet Főméltóságú Kormányzó urunk névnapján, 1942 december 6-án, este 1/28 órakor tartott szeretetvendégségén meleg érzések között emlékezett meg Főméltóságú Kormányzó urunkról is, áldozatot hozott atyai szívének a bánatáról és arról, hogy ugyanezt az áldozatot azóta sok szenvedő magyar család meghozta Isten szent akaratából magyar jövőnkért. A szeretetvendégség résztvevői ebben az érzsben kérték buzgó imádsággal a jó Istent, hogy magyar nemzetünket és Kormányzó urunkat tartsa meg.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A Kocsordon működő Szatmári Népfőiskola harmadik évi munkája december 1-én indult meg négyhónapos munkatervvel. Az ünnepélyes megnyitás december 7-én istentisztelettel kezdődött, melyen Török József esperes hirdette az Igét Lk. 12:35—37 alapján. Istentisztelet után a Népfőiskola előadói és barátai részére rendezett megbeszélésen Földes Ferenc vármegyei népművelési titkár és Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész szóltak a Népfőiskola nem-

zetnevelői és lélekformáló jelentőségéről. A Népfőiskola növendékei Szatmárból, a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből, Délvidékről jöttek.

I R O D A L O M

Adventi és karácsonyi traktátusok. „Adventi tanítás“ 4 oldal, 100 darab 1:50 P; „Karácsonyest Wittenbergben“ 8 oldal, 100 darab 3 P; „Az Ő képe“ 4 oldal, 100 darab 1:50 P; „Akire szükségünk van“ 4 oldal, 100 darab 1:50 P. Megrendelhető: Református Traktátus Vállalat, Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 28/a), III. a). Csekk számla száma: 1729.

Stickelberger: Reformáció hősei című elbeszéléskötete Kutasy Gyula fordításában december hó első felében jelenik meg. Stickelberger a mai kor legnagyobb történelmi regényírója, aki a reformáció leghősiesebb korszakába viszi el az olvasót az irodalom legtisztább eszközeivel. A könyv előjegyzési ára december 5-ig fűzve 5, kötve 7 pengő. Ára a Református Traktátus Vállalat 1729. számú csekk számlájára fizethető be. A kiadóhivatal címe: Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 28/a), III. 2.

„Maradj velünk, mert beestéledik“ címen december közepe táján jelenik meg Göde Lajos lelkipásztor kb. 20 éves beszédkötete. Előjegyezhető kedvezményes áron december 5-ig a kiadónál. Kedvezményes ára fűzve 5:80 és 20 fillér portó. Bolti ára ennél magasabb lesz. Megrendelhető: Református Traktátus Vállalat, Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 28/a), III. 2.

Előfizetési felhívás. B. e. férjem, *lic. Rác Kálmán*, a pápai református gimnázium volt vallásánárának hagyatékában maradt s buzgó keresztényen hívek számára készült imakönyvét óhajtanám kiadni. Nemcsak a boldogult iránti kegyeletből, hanem azért is, mert illetékes bírálók szerint az imádságok valóban szép, áhitatos olvasnivalók, mik lelki épülést, vigasztalást nyújtanak az olvasónak. A hét minden napjára és az élet különféle alkalmaira szóló imádságok gyűjteménye. Körülbelül 10 ív (160 oldal) terjedelmű lesz s még ez év folyamán megjelennek. Bibliakörök, nő- és leányegyesületek, KIE-tagok számára igen jó szolgálatot tenne. Karácsonyi ajándéknak is igen alkalmas. 1942 dec. 31-ig előjegyzési ára vászonkötésben 4:80 P, ára azután magasabb lesz. A könyvet megjelenés után azonnal küldöm csekk lappal. A tiszta jövedelem a református kollégiumi Konfirmált Ifjak Egyesületéé lesz. Szíves megrendelést kér, Pápa, 1942 november hó, *özp. lic. Rác Kálmán*.

Felhívás. Szeretettel közöljük, hogy a *Hajnalcsillag* bibliai gyermeknaptár 1943. évre megjelent. Szerkesztés munkáját Dr. Ecsedy Aladár református lelkipásztor és Újhelyi Mihály református tanító végezték. Tisztelettel kérjük kedves Testvérünket, hogy szíveskedjék naptárunkat a jövő iskolai évben iskolájában, a vasárnapi iskolában használatra bevezetni. Kérjük továbbá a református családokban való ismertetését is. Megrendelhető: Dr. Ecsedy Aladár református lelkipásztor, Tahitótfalu, vagy Újhelyi Mihály református tanító, Törökszentmiklós címen. Ára: 1 példány 1:50 P + portó, 5 példánytól 1:40 P + portó. Munkánk támogatásában bizakodva, vagyunk öszinte tisztelettel és szeretettel Dr. Ecsedy Aladár, Újhelyi Mihály szerkesztők.

A magyar református templomok című kétkötetes és 1248 képpel illusztrált mű nyomásával az Athaeneum-nyomda elkészült. Most kezdte meg a könyvek kötését, így azok szétküldését az előfizetők számára még a karácsonyi ünnepek előtt megkezdte a kiadóhivatal.

H A L O T T A I N K

Dr. szotyori Nagy Kálmán, aranydiplomás orvos, 90 éves korában Debrecenben elhunyt. A pátriárkai kort ért férfiú Debrecen szülőtte és a Kollégium neveltje volt. Atyja a debreceni Nagytemplom országosan ismert nevű kántora, szotyori Nagy Károly volt, ki a Kollégiumnak is ének- és zenetanára s a debreceni városi zeneiskola alapítója volt. A most

elhúnyt kiváló orvos mindhalálig kegyelettel őrizte az atyjától örökölt tradíciókat s a Kollégium iránti meleg szeretetet. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

Dr. Hadházy Zsigmond földbirtokos, Hajdú vármegye és Debrecen sz. kir. város nyug. főispánja, számos egyházi és világi tisztség viselője, 67 éves korában, Debrecenben jobblétre szenderült. Nagy szeretettel viseltetett a debreceni Kollégium iránt, melynek egykor növendéke volt; résztvett a Kollégiumi Diákszövetség megalapításában s annak mindvégig társelnöke volt. Szélesen kiterjedő családja s tisztelőinek népes gyülekezete kísérte el utolsó útjára. A B. F. R. A.

K Ü L Ö N F É L É K

GYÓRY ELEMÉR PÜSPÖK

Karácsonyi ünnepi számunkban hozzuk az örömhíret annak, hogy a dunántúli testvér-egyházkerület új püspöke Győry Elemér győri lelkipásztor lett. A beérkezett szavazatok dec. hó 11-én bontották fel s az érvényes 576 szavazatból 521 esett Győry Elemér eddigi egyházkerületi főjegyzőre.

Az új püspök nagy elődök nyomába lép. Sellyei István szenvedésekben megacélozott hűhűsége, Torkos Jakab kitartó, az örök alapokra építő munkássága, Tóth Ferenc nagy tudománya, Nagy Mihály rendíthetetlen magyarsága, Pap Gábor Jehér izzású szelídsege, Antal Gábor erős magyar elméje, Németh István romokat eltakarító buzgósága, Antal Géza nagytávtatú, okos gazdálkodása, a közvetlen elődnek Medgyasszay Vincének a gyülekezeteket szerető atyai jósága mind ott lebeg előtte mint ihletés és mint követendő példakép.

Győry Elemér 1891-ben született Veszprém megyében Takácsiban. Középsiskoláit és a teológiát Pápán végezte, majd két évig Genfben tanult. Két ízben volt püspöki titkár. Négy évig volt Hetényben lelkipásztor, de onnan a csehek, mint kellemetlen idegent, erőszakkal eltávolították. 1926—28. években teológiai tanár volt Pápán, a gyakorlati tanszéken. Győri lelkipásztori állását 1928 okt. 1-én foglalta el. 1935-ben a gyülekezetek osztatlan bizalma az egyházkerületi főjegyzői tisztségre emelte. Rendes tagja s egyik jegyzője volt a Zsinatnak.

Róla a dunántúli egyházkerület hivatalos lapja vezércikkében a többek között ezeket írja:

„A legfontosabb kívánalom a püspök személyével szemben, hogy legyen mély, magávalragadó, szárnyaló hile. Az Egyház a hit képviselője e világban, tehát vezetői kell, hogy a hit emberei legyenek. Forrón kell szeretniök az Egyház Urát, a Jézus Krisztust.

Ez a világháború oly megpróbáltatásokat zúdít a világra, hogy azok elhordozásához, a biztos kikötőbe való kalauzáláshoz csak az evangélium küldöttei, apostolai képesek.

A világ ma jobban, mint valaha, sóvárogva várja az Ige elegyített hirdetését, keresi a hív pásztorokat, az imádkozó bizonyágtevőket, a tiszta, szentéletű keresztényeket.

Alázatos szívvél azt gondoljuk, hogy új püspökünk ezen a téren is elől fog járni. Győri beköszöntő beszédében ezt mondotta: »Amióta megismertem az én Uramat, a Jézus Krisztust és megtapasztaltam a saját életemben, hogy az Ő Igéje az Igazság, amióta meggyőződtem arról,

hogy Rajta kívül nincsen üdvössége sem az időben, sem az örökkévalóságban élőknek: életcélommá tettem, hogy hirdessem mind alkalmas, mind alkalmatlan időben Krisztust, a Megfeszítettet és a halálon Diadalmasat.

Most egy helyi gyülekezet helyett az egyházkerület összes gyülekezetei várják tőle az Isten üzenetét...

A tisztántúli testvér-egyházkerület meleg szeretettel köszönti az új püspököt, az ősi egyházkerület élén. Életére, munkájára, örállására és bizonyágtételére a kegyelem Istenének gazdag áldását kérve-kéri.

U. S.

IDŐSB DR. SZABÓ ALADÁR volt budapesti lelkipásztor, csöndes nyugalmában, most töltötte be nyolcvanadik évét. Ezen a nagy határállomáson, méltó tiszteletadással köszöntötte őt a Református Jövő „Élő Történelem” című vezércikkében D. Dr. Révész Imre püspökünk, méltatva „a magyar belmisszió atyjának” drága érdemeit, s romolhatatlan értékeit. Tisztelettel hajtjuk meg mi is előtte az elismerés zászlaját s szívünk teljességéből adunk hálákat Istennek öérette s azért a nagy misszióért, melyet reá, mint választott emberére bízott. „Kegyelem által” címen kiadott memoárját szerelnök kezébe adni minden lelkésztestvérünknek.

D. Dr. Révész Imre püspök előadása a szatmári „Kölcesy Társaságban.” Mint szatmári tudósítónk jelenti, folyó évi december hó 13-án, vasárnap délben tartotta meg a szatmári Kölcesy Társaság évadnyitó gyűlését nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében. A gyűlést Dr. Streicher Andor alispán nyitotta meg, igen melegen üdvözölte D. Dr. Révész Imre püspököt, majd beszélt a történelmi hagyományokkal bővelkedő debreceni Kollégium jelentőségéről. Ezután D. Dr. Révész Imre református püspök „A Himnusz gyökere a debreceni Kollégiumban” címmel tartott értékes és mélyenszántó előadást, melyben azokat az eddig előttünk teljesen ismeretlen szálakat tárta fel a hallgatóság előtt, melyek a Kollégium nevelőhatása és Kölcesy Himnusz között voltak. Nem földrajzi véletlenség az, hogy a Himnusz Szatmár megyében született meg. Szatmárnak vérell frott történeti talaja van — mondotta beszéde során a püspök. Ezután végig érdekes és a figyelmet lekötő előadásban vezette hallgatóit Kölcesynek ifjúkori, a Kollégiumban eltöltött évein, majd a Himnusz összes versszakát és a bennük rejlő mélyseges magyar gondolatokat fejtegette. Majd ezekkel a szavakkal fejezte be a püspök rendkívül értékes beszédét: — Amikor a Himnusz énekeljük, gondoljunk, — mindig vallásfelekezeti különbség nélkül, mert itt étheri magasságokban vagyunk mind ezek fölött, — gondoljunk a debreceni Kollégiumra, legyünk hálások iránta, szeressük multjáért, segítsük jelenében, imádkozzunk jövődjéért.

Szeretethangverseny. Biztató erkölcsi és anyagi sikerrel végződött folyó hó 12-én a debreceni Kistemplomban tartott szeretethangverseny. A D. Dr. Révész Imréné püspökne által összeállított és előkészített nívós programmon művészi szólóének, énekkari-zenekari és orgonaszámok szerepeltek. Különösen lélekemelő volt a református Kollégium mintegy 250 tagú ének- és zenekarának közreműködése, amely Csenki Imre határozott karvezetése mellett előadta: Händel: „Zeneszóval zendül a zsoldár” című impozáns ének- és zenekari művét. Az est legkiemelkedőbb pontja Dr. Ravasz László dunamelléki püspök előadása volt: „A jött három arca” címen. Lenyűgöző előadása vezérszólama volt a zengő-bongó hangáradatnak, mert az Örökkévalóság biztos hangját: az Igét szólaltatta meg. Elmékedése a charitásnak valóságos himnusza volt. A püspök ör ígéretét bírjuk, hogy a kéziratot rendelkezésünkre bocsátja s reméljük rövidesen, teljes egészében közölni fogjuk a nagyértékű előadást. Ezután D. Dr. Révész Imréné és Polster Márta dicsérték az Urat áhítatos énekekkel. D. Dr. Révész Imréné fáradozása, mely az özvegy lelkipásztornek és árvák segítésére irányult, ez alkalommal is — hála az Úrnak — nagy sikerrel koronázott. (T. Z.)

Dr. Ravasz László, a dunamelléki egyházkerület püspöke — folyó hó 13-án — a debreceni református egyetemi templomban hirdetett Igét. Igehirdetése az egyetemi istentiszteletek idején sorozatának befejezése volt. Címe:

„Advent: az anyaszentegyház diadala.“ Országszerte ismert püspökünk prédikációját zsúfolásig megtelt templomi gyülekezet hallgatta. Ravasz püspök ez alkalommal is megmutatta Debrecen iránti szeretetét, mert alig fejezte be farrasztó erdélyi körútját — ahol szintén mindenütt szolgált előadással vagy igehirdetéssel —, máris kész volt a debreceni egyetemi ifjúság és gyülekezet szolgálatára lenni. Ezúton is megköszönjük fáradozását és Istenünk gazdag áldását kívánjuk életére. (T. Z.)

Debrecen városa felsőházi tagokul, egyhangú választással Dr. Szentpéteri Kun Béla és Dr. Makkai Sándor egyetemi professzorokat választotta meg; előbbi rendes, utóbbi póttagul küldetett be a felsőházba.

Keresztes Fischer Ferenc belügy-miniszter hitvese, a debreceni Dóczy-intézet egykori növendéke, fényes ünnepség keretében előadást tartott Debrecenben finnországi útjáról. Köszöntő szavaiban meleg szeretettel emlékezett meg egykori intézetéről és iskolájáról, volt tanáraitól, kijelentve, hogy ha volt idő, amikor a hazának és közösségnek hasznára lehetett, azt volt tanárainak köszönheti. Hasonlóan köszöntötte az ünnepélyt rendező Volt Iskolatársak Szövetségét, akik vele együtt bizonyítják, hogy „az iskola vonzóereje sohasem hal meg és azokat az élményeket, benyomásokat, amelyekel ifjúkorunkban az iskolában szereztünk, soha az életben semmi más el nem halványítja“. A szépen sikerült ünnepély a Dóczy leánykollégium szegénynövendékeinek felségtetését szolgálta.

A debreceni iskolák el vannak látva tüzelővel. Debrecen város közgyűlése amellelt foglalt állást, hogy a tüzelőanyag kímélésére tekintettel, a karácsonyi vakáció az iskolákban hosszabbított meg. Mint nagy örömmel értesültünk, a debreceni iskolák el vannak látva tüzelővel, így a rendkívüli szünetre elsősorban református egyházi iskoláinkban nem lesz szükség.

A debreceni Kollégium sorsa a magyar faj sorsával van összekötve. Hajdú vármegye multheti közgyűlésének nagyjelentőségű indítványa volt az a javaslat, melyet Rásó István alispán terjesztett a törvényhatóság elé, a debreceni Kollégium megsegítése érdekében. A javaslat megkapóan vázolta a Kollégium jelentőségét, rámutatva arra, hogy a debreceni Kollégium sorsa a magyar nemzet, a magyar faj sorsával van összekötve. Vázolta, hogy a magyar református egyház és a magyar tudományos élet egyik leghatalmasabb védőbástyája az utóbbi két évtizedben súlyos anyagi válságba jutott. Indítványozta Rásó István alispán a közgyűlésnek, mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy a Kollégium anyagi megsegítésére felajánl és megszavaz huszonötezer pengőt olyanformán, hogy 1944. évtől kezdve öt éven keresztül évi 5000 pengőt állít be háztartási költségvetésébe és azt készpénzben bocsátja évenként a Kollégium igazgatóságának rendelkezésére.

Az egyházak közötti béke ápolása. A Debreceni Protestáns Lap mai számában hírt adunk arról, hogy Debrecen városa a felsőházba Dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi professzor, debreceni egyházmegyei gondnokot küldötte be. A választás alkalmával, a főispán üdvözlő szavaira adott válaszából, az új felsőházi tag nagyjelentőségű kijelentéséből közöljük ezt a kis részletet: „Megtagadnám önmagammat, ha nem volna a szemem folytonosan minden kulturális kérdésen és közelebből az iskolák ügyén. Hiszen az iskolákban életem le egész életemet s így nagyon természetes, hogy az iskolák között is elsősorban az Egyetemünknek és ősi Kollégiumunknak az ügyei azok, amelyek engemet, mint szívemhez legközelebb állót, elsősorban foglalkoztatnak. Ugyancsak megtagadnám az egész életemet, hogy ha nem volna a tekintetem folyvást az egyházakon. — Az egyházakon, így mondom, mert az a gondolatom, hogy minden embernek, aki a maga egyházának igazán hű fia, az a kötelessége, hogy az egyházak között lévő egyetértést, békességet és szeretetet szolgálja, ápolja, erősítse minden időben, de különösen a mostani viszonyok között, amikor minden egyetértésnek a megbontása a Hazának is rovására megy.“

Debrecen város közgyűlése az elmúlt hét folyamán Dr. Kőlesey Sándor polgármester indítványára elhatározta, hogy feliratban kéri a kultuskormányt, hogy a debreceni Tisza István Tudományegyetem szünetelő matematikai és természettudományi tanszékek még ebben a tanévben állíttassanak vissza, illetve a még hiányzó tanszékek szerveztessenek meg. A város memorandumát küldöttek viszi fel a miniszterhez.

400 árvát kell felruháznunk a tél előtt! Az Országos Református Szeretetszövetség számára szinte megoldhatatlan nehézséget jelent közel 400 árva és elhagyott árvaházi gyermekének felruházása most a tél beállta előtt. Szeretettel kér minden, az árvák ügyével törődő hittestvért, tekintsek meg készleteiket és küldjék el felesleges holmijukat a Szeretetszövetség (Budapest, XIV., Stefánia-út 26/a) címére. Mindenféle használt ruhát, elnyútt fehérneműt, rongyos cipőt használni tudunk; 10—20 darabból csinálunk egyet, sőt a folt is kell.

A gyermekmisszió és a család. E két főtényező volt a központi gondolata annak a meleg és bensőséges konferenciának, amelyet Budapesten a missziói előadók tartottak december 2—3-án. Ez a találkozás a missziói munkásoknak évről-évre meg-megújuló lelki erőforrása. Mindkét nap reggel bibliakörrel kezdődött a foglalkozás három csoportban, valamennyi gazdag áldással, bőséges megbeszéléssel. December 2-án Dr. Imre Lajos tartott előadást „A gyülekezet és a gyermekmisszió“ címmel. Az egyház köteles mindenkinek hirdetni az Igét, így nem maradhatnak ki a gyermekek sem. Isten Igéjének közlése a gyermeknél a példa, a tanítás és a szoktatás formájában történik. A missziói munka két csoportban folyik, egyik az egyházon kívül, a másik az egyház munkája. Egyházon kívüli a család, az iskola, iskolán kívüli: az egyház munkája a vallásitanítás, a gyermekistentisztelet, a vasárnapi iskola. Dr. Nagy Mária a modern gyermeklélektan eredményei és az egyházi gyermekmisszióról szólott, igen értékes és megvilágított előadásában. A gyermekkel már az iskolabajlás előtt foglalkozni kell vallásos szempontból: Négy-öt éves korban már teljesen kialakult vallásos szemlélete van a gyermeknek. Igyekezünk a gyermeket megismerni és azután a lelkipásztor őt az Isten Igéjével, de a lélektan ismeretével pártololja. Ezután Dr. Ecsedy Aladár ismertette a vasárnapi iskolai szövetség munkáját, az eddigi eredményeket s a további célkitűzéseket. Délután a vasárnapi iskolai szövetség választmányi gyűlést tartott. Utána Muraközy Gyula szólott a missziói munka akadályairól. Akadály, ha a lelkipásztor egyedül akar végezni mindent, ha egyáltalában nem végzi a missziói munkát, ha irányítana, de nem helyesen irányítja s végül, ha megengedi, de alábecsüli a munkát. Igyekezünk gyülekezeti munkásokat nevelni. December 3-án a bibliaköri óra után Kiss B. Júlia számolt be a női munka eredményéről. Szép példákkal világította meg, hogy iskolásgyermekek, kis cselédnők, asszonyok, szegények és gazdagok egyaránt hogy állanak oda Isten ügyének szolgálatába. A női munka nehézségei és akadályairól szólott Dr. Patay Pál. Legnagyobb akadály az, ha a lélek rabja a sátánnak, a családnak, vagy a munkának. Ha Krisztus felszabadít e rabságból, mindjárt van idő a bibliakörre. Ha bibliakör van, akadály a tudatlanság. Ne felejtjük el, hogy a gonosz mindig vissza akarja szerezni azt, amit elveszített. Krisztus munkájában nem szabad megrestelnünk. Igen fontos a lelkipásztornék lelkigondozása. — Dr. Enyedy Andor a házasságból adódó missziói feladatokról beszélt. Legfontosabb ennél a kérdésnél a személyes hitre nevelés. Minél inkább befelé él az ember, annál jobban meg tudja választani házastársát. Ábrahám, Jób, Pál, Péter, Jakab, árva Bethlen Kata, Lórántffy Zsuzsanna hite az irányadó. A családi otthonról Benkő István szólott. Nagyon szépen fokozatosan vezette le a családi otthont: a haza, község, ház, lakás, lakószoba, lelki otthon, ezek azok, amelyek egymásból folynak és egymást kiegészítik. Az otthon végső fokon a család lelkiisége, a szeretetközösség, a hitközösség, a közös imádság határozzák meg. Család ott van, ahol Isten van jelen. Szabó Imre szólott ezután a belmissziói útmutatóról, a katonák lelkigondozására vonatkozó iratokról, s a presbiteri szövetségről. A mindvégig áldásos és gazdagító előadásokat Bereczky Albert zárta be. Előadásának címe: A pásztorok pásztorolása. I. Kor. 1: 9. és Ef. IV. 11—15. verseiből indult ki. Az emberi léleknek legmélyebb pontját csak a jó Isten ismeri és érintheti meg. Ilyen értelemben a lélek egyetlen pásztorja csak az Úr Jézus Krisztus lehet, Aki minket csendes óránkon pásztorol, ezért nélkülözhetetlen különösen a lelkipásztor számára a csendes óra. Pásztorolnak továbbá az igehirdetés gyümölcsei, s a hívő közösség a gyülekezetünkben. Legfontosabb segítő eszközünk ebben a munkánkban a komoly imaközösség. A minden tekintetben áldásos gazdag tartalmú konferencia elcsendesedéssel s imaközösséggel fejeződött be. A lélek szárnyshogását éreztük magunk körül valamennyien. Óh vajha mindenfelé széjjeláradna a termékeny áldás! Konyár. *Vitéz Úry Ferenc.*

A Kollégium jelsegítési akcióra a Debreceni Protestáns Lapban közölt részletes nyugtázások szerint befolyt november 10-ig 120.000 P, a különálló alapítványokkal együtt 134.999 P. A mai napon egy megható tábori postai levelezőlap érkezett, amelyben a Dr. Veress István nyug. tanítóképzőintézeti igazgató nevére gyűlő alapítványra 32 P-t küld a tanítóképzőintézet egyik hálás növendéke, aki a harcúton sem felejtkezett meg a Kollégiumról s a következő szép levelet küldte a Kollégium igazgatóságához: „Aki valamikor a debreceni református Kollégiumnak diákja volt, az azt többé elfelejteni nem tudja. A legnehezebb viszonyok és körülmények között is hálattal szívvel gondol erre az intézményre. Én is tanítványa voltam s most a Don-melletti nehéz harcok zajából küldöm soha le nem róható hálómnak csekély töredékét, és innen kérem a jó Isten gazdag áldását a debreceni református Kollégiumra, hogy magasztos hivatását mindaddig betölthesse, míg magyar él a Kárpátok medencéjében. Kurucz Gyula zászlós, tunyogi református ig. kántortanító.

Ötödéves képzősök helyettes tanítói állásra bocsáttatnak ki. Folyó évi december hó 4-én fontos miniszteri rendelet jelent meg, melynek értelmében az 1943. év február hó 1-étől tanítói gyakorlatra lehet bocsátani az ötödéves tanítóképzős fiúnövendékeket. A kibocsátás engedélyezését illető kérelmeket a tanítóképzőintézetek igazgatói, véleményes jelentésükkel ellátva, terjesztik fel dec. 20-ig a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A gyakorlatra bocsátott képzősök fogadalmat tesznek és állásuk elfoglalása után helyettes, ideiglenesen megbízott tanítói minőségben élvezik a megfelelő illetményeket, amelyek a nyári szünet tartama alatt is folyósítatnak számukra. Mint képzőintézeti növendékek továbbra is fizetik tandijaikat mindaddig, amíg a tanítóképzőintézet ötödik osztályának anyagából az osztályvizsgát és a szeptember első hetében tartandó képesítő vizsgálatot sikerrel le nem tették. Ez a rendelet közelebbről azt jelenti, hogy a most kibocsátandó növendékek gyakorlatukat egy évvel előbb kezdik meg, még mielőtt a képesítő vizsgát letették volna. Ebből önként következik az a tény, hogy enyhülni fog az országszerte aggasztó tanítóhiány.

Elmarad a BÜEK. A minisztertanács azt az álláspontot foglalta el, hogy ez évben mellőzni kell a karácsonyi és újévi gratulációkat; részint a posta tehermentesítése, részint a papírfogyasztás csökkentése miatt. Mindenképpen bölcs intézkedés, melyet jó volna állandósítani.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

6715—1942. szám. TÁRGY: Jogegység biztosítása.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes urakhoz.

Emlékeztetem a nagytiszteletű esperes urakat a Debreceni Protestáns Lap folyó évi április 1-i számában fenti szám alatt közzétett körlevelemre és kérem, hogy folyó évi december 31-ig az egyházmegyei bíróság által hozott elvi jelentőségű határozatokat szakszerűen kivonatolt indoklásukkal együtt hivatalomhoz sürgetés bevétele nélkül be-terjesztteni, a jövőre nézve pedig ezeket a határidőket elő-jevezni méltóztassanak.

Debrecen, 1942 december 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

7643—1942. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Kiss Andrásné Pataki Julianna nyíregyházi (Serház-u. 17. sz.) lakos kérelmére elrendelem néhai nagyszülei házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Fulkó Sándor és neje Vasvári Máriára vonatkozólag lenne megállapítandó, hogy nevezettek, akik mindketten Hajdúdorogon születtek és református vallásúak voltak, hol és mikor kötötték házasságot. Különösen kérem a Szabolcs és Hajdú vármegyék területén lévő egyházközség anyakönyveinek átvizsgálását.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a felmerült költségeket meg fogja téríteni.

Debrecen, 1942 december 14.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

7723—1942. szám. TÁRGY: Vallásos iskolai egyesületeknél iskolán kívüli egyének közreműködése.

KÖRLEVÉL

a nemreformátus jellegű közép- és középfokú iskoláknál működő vallásoktató urakhoz.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr folyó évi november hó 4-én 252,117—1942. V. 1. ü. o. szám alatt kelt leiratával közölte velünk a vallásos iskolai egyesületeknél iskolán kívüli egyének közreműködése tárgyában 108,576—1942. V. 1. szám alatt kiadott rendeletének végrehajtásával kapcsolatban tett újabb intézkedését.

A miniszteri leirat hiteles másolatát alább közölve, utasítom a nemreformátus jellegű közép- és középfokú iskoláknál működő vallásoktató urakat, hogy az ifjúsági munkánál igénybevett, lelkészi és tanítói oklevéllel nem bíró munkatársaik nevét minden egyes intézet igazgatójánál jelentsék be, hogy munkájuk zavartalansága biztosítható legyen.

Külön is utasítom a vallásoktatással megbízottakat, hogy a konvinti missziói lelkészeket (Vatai László, Kiss Antal Jenő, Farkas József, Pataky László, Nagy Gyula), továbbá Balla Péter Soli Deo Gloria szövetségi énekügyi titkár és Kiss B. Júlia országos leánytitkár nevét feltétlenül jelentsék be.

Debrecen, 1942 november 30.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

M. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztertől.

252,117—1942. V. 1. szám.

Másolat.

TÁRGY: Vallásos iskolai egyesületeknél iskolán kívüli egyének közreműködése.

Valamennyi tankerületi főigazgatónak, az újvidéki II. fokú közigazgatásügyi igazgatási kirendeltség vezetőjének, valamennyi tanárképzőintézet elnökségének (igazgatótanácsának)

Az iskolai nevelői munka egységes szellemének, továbbá megfelelőbb ellenőrzésének és irányításának biztosítása végett 108,576—1942. V. 1. sz. rendeletemben úgy intézkedtem, hogy az iskolai vallásos egyesületek munkájában csak azok vehessenek részt, akiknek tanári, tanítói, lelkészi vagy hitoktatói oklevelük van.

Figyelemmel az ilyen képesítésűeknek a legutóbbi időben bekövetkezett hiányára, megengedem, hogy az illetékes iskolai hitoktató (hittanár) évenként benyújtott írásbeli kérésére népiskolában és általános irányú tanonciskolában a kir. tanfelügyelő, a többi iskolafajtában pedig az igazgató hozzájárulásával az iskolai vallásos egyesületek munkájában kisegítőként kivételesen, átmenetileg olyan iskolán kívüli egyének is közreműködhessenek, akiknek a fent hivatkozott rendeletben előírt képesítése nincs meg. Ebben az esetben is az iskolai hitoktató felelős az egyesület működéséért.

Hasonló értelmű intézkedésre az egyházi hatóságokat is felkértem.

Budapest, 1942 november hó 4-én.

A miniszter helyett:

Fáy István s. k.,
államtitkár.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

7794—1942. szám.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Kovács Ferencné szül. Murányi (Hacker) Aranka Ilona budapesti (VI., Gróf Zichy Jenő-u. 35. sz.) lakos kérelmére elrendelem annak megállapítását és felkutatását, hogy az 1861. évben Türkevén, Hacker József és Politzer Borbála gyermekeként az izraelita vallásban született Murányi (Hacker) Laura Lujza az 1888—1890. évek valamelyikében melyik egyházközségben tért át a református vallásra és mikor, hol kereszteltetett meg.

A bejegyzés megtalálása esetén Dr. Perényi Zsigmond ügyvéd (Budapest, V., Rothermere-u. 2. sz.) értesítendő, aki a felmerülő költségeket meg fogja téríteni.
Debrecen, 1942 december 3.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetések

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17, Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj millimétersoronként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

Kiskereki (Bihar m.) református egyházközsége pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Helyi javadalom évi 548 P, lakás kerttel. Kántori javadalom 6 1/2 hold szántó és 10 ürméter tűzifa. Határidő január 15. Azonnal elfoglalandó.

Mikola református egyházközsége pályázatot hirdet minisztérium által engedélyezett II. számú tanítói állásra. Fizetése egyháztól évi 140 P és lakbér, a többi államségély. Pályázati határidő 14 nap. Pályázatok Lelkészi Hivatal címére küldendők, ahol posta, vasúti állomás van és Szatmárnémetitől fővonalon első állomás. Állás azonnal elfoglalandó.

Szatmáreseke református egyházközsége pályázatot hirdet hős halálzás folytán megüresedett II. sz. tanítói állásra. Pályázhatnak nők is. Fizetés: 40% helyi javadalom, lakás, a többi államségély. Köteleességek: reábizott osztályok, most a III—IV. vegyesosztály és fiútovábbképző tanítása, belmissziói munkában segédkezés. Állás legkésőbb február elsején elfoglalandó. Pályázati idő 21 nap. Felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal, Szatmáreseke címre küldendők.

A **vámospéresi** református egyházközség pályázatot hirdet XII. tanerős népiskolájához lemondás folytán megüresedett IV. sz. tanítói állásra. Csak orgonista-kántori oklevéllel rendelkező férfiak pályázhatnak. Fizetése törvényszerű. Köteleessége a reábizott osztály vagy osztályok tanítása. Belmissziói munkában segédkezés. A pályázók okmányaikkal (oklevél, kántori oklevél, keresztlevél, illetőségi bizonyítvány, összes esperesileg megerősített szolgálati bizonyítvány, a pályázati hirdetés megjelenése utáni kelettel, mely a minősítést félreérthetetlenül magabiztosan foglalja, kommunizmus alatti magatartást, a katonai szolgálatot igazoló bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány, legújabb keletű hatósági orvosi bizonyítvány, szülők és mindkét ágbeli nagyszülők születési és házassági kivonata) felszerelt kérvényüket a Református Lelkészi Hivatal címére küldjék. Okmányok eredetiben vagy közjegyző által hitelesített másolatban terjesztendők be. Pályázati határidő e hirdetésnyitól számított 21 nap. Korteskedés minden formában tilos, a pályázatból kizáró ok. Az egyház költözéskor költséget nem ad. A kérvényhez megcímezett és felbélyegzett boríték mellékelendő. Az állás azonnal elfoglalandó.

TARTALOM:

Narancsik Imre: Karácsonyi bátorság és öröm
Varjas Klára: Karácsonyi énekek
Takaró Géza: Karácsony
Dr. Tóth Dezső: Az Ige és a „korszellem” szolgálata
Dr. Péter Zoltán: A kollégiumi telepítés ismertetése
Hírek az egyházmegyéből — Irodalom — Halottaink — Különlék —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések — Hirdetések

Karácsonyra minden kézbe

URAY SÁNDOR:

Édesanyám imakönyve

Félfüzonkötésben... 1.40 P
Egészvázsonkötésben... 2.— ..
Bőrkötésben..... 6.— ..

M E G J E L E N T!

az új beosztású refo-
m tus népiskolai

Ára 30 fillér. Megrendelhető

ÉRTESÍTŐKÖNYV

Méliusz
könyrk. reskedésben **D E B R E C E N**

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEÁK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő

és papiszabósága. **Hódmezővásárhely, IV., Felekt-u. 46. szám.**
Az országos hírv Szántó I.-nek 1935 óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készítik ORLE-formába szövetselyempalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Ellmerő és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálók. Pontos időben, portmentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelkészi urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen
szolgál, helyszínre leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2—5%-át a református lelkészárva javára adja.
Számos elismerő és kitüntető bizonyítvány.

Tiszaiók.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök fel- és eladása
értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG
KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN
FÉNYES
ILONA
RIMASZOMBAT